

Fotky jako ze škatulky

Po dovolené máte na disku velké množství snímků. Nezanedbatelné procento z nich však nevydává tak „dokonale“, jak jste si při jejich focení představovali. Chtěli byste tyto ne zcela povedené fotografie upravit, avšak nehodláte zbytečně investovat do nástrojů typu PaintShop Pro, nebo dokonce Photoshop. *Text: Jiří Macich ml, jirka.macich@macich.net*

Digitální fotoaparát je dnes pro řadu z nás nepostradatelným společníkem na každém výletu, dovolené či oslavě. Ne každý je ovšem profesionální fotograf a ne vždy jsou pro focení ideální podmínky. Fotografie je tedy často potřeba dodatečně upravit, což našťastí díky šikovným počítačovým programům není žádná dřina. Představíme vám tři programy, které jsou pro osobní nekomerční použití dostupné zdarma a které více než dostatečně splní nároky většiny fotografů. Běžný uživatel totiž drahý Photoshop nepotřebuje...

Starý známý IrfanView

IrfanView, program s asi nejčastěji komoleným názvem, patří ve své kategorii k nejoblíbenějším. Je prezentován jako multimediální prohlížeč, ale i přes schopnost přehrávat vybranou hudbu a video jde především o prohlížeč obrázků. Bez obav jím můžete nahradit primitivní a často nevyhovující „Prohlížeč obrázků a faxů“ ve Windows XP. Na rozdíl od něj nabízí i nemalé množství funkcí pro úpravu fotografií.

V první řadě musíme ocenit jeho jednoduchost. Maximální plocha okna programu je věnována obrázku. V nabídce „Obrázek“ najdete funkce pro základní operace s fotografiemi: překlápění a otáčení, redukci jvu červených očí, změnu velikosti, nastavení barev a podobně. Program nabízí i několik základních filtrů, je však znát, že úprava

fotek je zde jen doplňkovou funkcí. Nedostatečné jsou například možnosti „výběru“, což znesnadňuje i výřez ze snímku.

K dobru musíme programu naopak přičíst automatickou úpravu barev, která bude méně náročným fotografům stačit. Další možnosti automatických úprav však chybí a IrfanView v tomto ohledu rozhodně není tak dobrý jako třeba Picasa, o které jsme v Chipu psali nedávno.

Pokoušeli jsme se také implementovat podporu pro přípravu panoramatických snímků, byli jsme však zklamáni – tento nástroj je primitivní. IrfanView nedisponuje ani základními funkcemi pro malování. Pokud chcete v obrázku zakroužkovat určitou oblast nebo si označit nějaký předmět šipkou, máte smůlu. Lze ale vložit alespoň textový popisek. Na efekty, jako je třeba jen stín textu, si však nechte zajít chuť.

Základní operace s nepovedenými fotografiemi, například nastavení jasu a kontrastu, s tímto programem při troše snahy určitě zvládnete. Očekáváte-li však sofistikovanější funkce a budete-li si chtít s fotkami trochu více pohrát, IrfanView bez přidavných plug-inů brzy ztrácí dech.

XnView: Zdatná konkurence

Popularita programu XnView začala růst v době, kdy se IrfanView zdál mrtvým projektem, jehož vývoj skončil. Přesto (nebo možná proto) mají XnView a IrfanView mnoho společného.

Po prvním spuštění se nenechte vylekat oknem podobným Průzkumníkovi. Při otevření konkrétního souboru už narazíte na klasické okno pro prohlížení a úpravy →

IRFANVIEW: Pro malování nenabízí ani základní funkce...

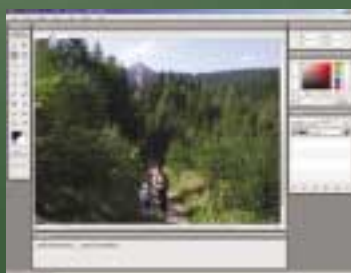
XNVIEW: Relativně široké schopnosti, přehledné ovládání.

Najdete na Chip DVD IrfanView freeware ■ XnView freeware ■ PhotoFiltre freeware

Jde to i on-line

Náročnější uživatelé s rychlým připojením k internetu, kteří si na počítač nechtějí (nebo nemohou) instalovat další software, mají ještě jednu možnost. Tou je on-line editor Fauxto (www.fauxto.com), který zvládne nejen úpravu fotografií, ale i náročnější grafické kreace. Je k dispozici zdarma, k jeho používání je nutná jen registrace. Způsobem práce se neliší od běžných bitmapových editorů a i začátečník ho „zvládne“ během chvilky. Při jeho používání se však často zvýrazní staronová bolest většiny českých připojení k internetu – asymetrie rychlosti downloadu a uploadu. Můžete stahovat sebevětší rychlostí, ovšem pokud je váš upload menší než 512 kB, pro úpravu kvalitnějších fotografií bude tento editor nepoužitelný...

obrázků. Podobnou koncepcí využívá řada programů od ACDSee po české Zoner Photo Studio.

Už bližší průzkum rozhraní značí jistý náskok před programem IrfanView. Díky podpoře tzv. záložek můžete snadno otevřít více obrázků v jednom okně. Mezi otevřenými obrázky pak můžete přepínat, jako například mezi webovými stránkami ve Firefoxu. To výrazně usnadňuje úpravu více fotografií současně. Stejně možnosti práce má i nástrojový panel, na kterém najdete tlačítka pro většinu nejčastěji používaných úprav snímků. Díky zmiňovaným záložkám tak nemusíte neustále listovat v nabídkách.

V nabídce Obrázek narazíte na řadu funkcí, které pomohou opravit mnohé nedostatky pořízených snímků. Dobrá polovina z nich je ale pro „momentkáře“ zbytečná a na první pohled i nesrozumitelná. Víte třeba, co je to logaritmický lut? Pokud se nezajímáte o fotografování na vyšší úrovni, mnoho funkcí si budete muset nejdříve vyzkoušet, abyste pochopili, k čemu slouží – a stejně je pak pravděpodobně nevyužijete. Naopak ruční hrátky

s histogramem udělají s osklivými tmavými fotkami zázraky a při troše cviku je ocení každý.

Méně nároční uživatelé uvítají funkce pro automatické nastavení úrovně a kontrastu. Lze s nimi docílit relativně uspokojivých výsledků, i když na první cenu ve fotografické soutěži by to nebylo. Zajímavých efektů dosáhnete také s funkcí Gammasat, která mdlým snímkům alespoň částečně dodá „šťávu“. Bohužel chybí možnost jednoduchého zaostření nebo rozostření – k těmto funkcím se musíte „prokousat“ oknem s pestrou nabídkou všemožných efektů. Pokud potřebujete do fotografie nakreslit třeba šipku nebo vložit textový popisek, ruce „svázané“ nemáte. Kreslení obstarává externí program Paint (což je v podstatě jednodušší „Malování“), který je volitelnou součástí instalace.

K dobrou musíme přičíst i zobrazení EXIF informací – IrfanView to zvládne jen po doinstalování plug-inu. Lepší jsou v XnView i možnosti výběru, což oceníte hlavně při přípravě výřezů. Také nabídka různých efektů je v základní instalaci o dost pestřejší, příprava panoramatických →

→ fotek je však u obou programů na zhruba stejné „bídně“ úrovni.

PhotoFiltre: Překvapení z Francie

Po dvou programech, které mají editační funkce tak trochu nad rámec a které pracují hlavně jako prohlížeče, se podíváme také na jeden čistokrevný editor. PhotoFiltre je velmi zajímavý francouzský program, který pro úpravu fotek přináší vše, nač si začátečník vzpomene, a který uspokojí i potřeby náročnějších uživatelů. Photoshop to sice není, ale mezi bezplatnými čistokrevnými editory je spolu s GIMPem dost možná nejlepší. Na rozdíl od GIMPU však autoři programu PhotoFiltre vědí, co je to pohodlné a přehledné ovládání.

Není nic, co by běžný uživatel s fotkami v programu PhotoFiltre neudělal. Základní i pokročilejší korekce jsou otázkou několika kliknutí. Elementární úpravy, jako je nastavení jasu či kontrastu, doostření a zostření, gama-korekce, otáčení či změna velikosti, jsou vždy rychle po ruce díky přehlednému panelu nástrojů.

Na postranním panelu je zase řada nástrojů pro kreslení (PhotoFiltre zastane

i funkci jednoduchého bitmapového editoru) a široká paleta různých nástrojů pro výběr. Nejde jen o obdélník, čtverec či laso, ale i o zaoblený obdélník, kruh, kosočtverec, trojúhelník nebo polygon. S výřezem určitých částí fotky tak lze dělat opravdu divy – stejně jako s fotkou samotnou.

V nabídce „Obrázek“ najdete vedle otáčení, zrcadlení nebo zkosení také funkce pro přidání rámečku, vržení stínu nebo vložení textového popisku, který je možné ozdobit řadou efektů. Hračkové si prostě vyhraji, zvláště když objeví kouzlo další nabídky, nazvané Filtry. Dostupných efektů jsou desítky. Vytvořit efekt zašlé fotky nebo přidat efektní 3D rámeček je otázkou několika kliknutí. Doplnit mlhu jako „nad Temží“ nebo odraz na vodní hladině je rovněž jednoduché.

Běžné uživatele, kteří chtějí jenom napravit to, co se pokazilo už při samotném focení, bude ale hlavně zajímat menu „Korekce“. Dobré je, že program vedle ručního nastavení parametrů sází hodně i na automatické volby, takže než se např. obtěžovat s nastavováním různých táhel v okně „Úrovně“, můžete zkusit nastavení

PHOTOFILTRE: Uspokojí i náročnějšího zájemce o úpravu fotografií.

světla a stínu automaticky. Trochu matoucí je, že se některé funkce fakticky související s korekcí snímku zatoulaly mezi filtry (zaostření, doostření nebo oživení barev), ale lze si zvyknout. V každém případě jde o nástroj, který vybočuje z řady bezplatných nástrojů pro úpravu fotografií a zaslouží si pozornost nejen začátečníků. Potenciální zájemce by měl v každém případě navštívit web <http://photofiltre.suewebik.net>, kde jsou nejen české (!) návody, ale i informace o pluginech a také celá řada tipů a triků...

Který si vybrat?

Uživatelům Windows Vista nejprve doporučujeme prozkoumat dodávaný program Microsoft Fotogalerie, což je taková „hodně zjednodušená Picasa“, která ovšem pro nejzákladnější úpravy fotografií naprosto postačuje. Náročnější fotografové nebo uživatelé starších verzí Windows se budou muset porohlednout po programu třetí strany.

Pokud hledáte program pro úpravy a zároveň pohodlné prohlížení obrázků ve všemožných formátech, logickou volbou je dnes buď IrfanView, nebo XnView. Přestože IrfanView patří k nejstahovanějším programům, nám se o něco více líbil XnView. Z hlediska prohlížení i úprav snímků toho umí podstatně více, a to aniž byste museli stahovat tunu všemožných plug-inů. Zároveň dobře poslouží i při organizaci fotek na pevném disku. IrfanView je zase o něco jednodušší z hlediska ovládání a na starších sestavách se spouští o trochu rychleji. Pokud však hledáte raději čistokrevný editor, od kterého nevyžadujete katalogizaci fotek a vyčerpávající paletu funkcí pro prohlížení obrázků a přehrávání multimédií, určitě sáhněte po programu PhotoFiltre. Celá řada uživatelů sice doporučuje GIMP, Photoshop to ale ani přes nadšení open-source komunity není a jeho ovládání není zrovna pohodlné, natož přehledné.

Jiří Maciň ml. ■

	IrfanView 4.00	XnView 1.91	PhotoFiltre 6.2.7
Oficiální web	www.irfanview.com	http://perso.orange.fr/pierre.g	http://photofiltre.free.fr
České stránky	www.irfanview.cz	-	http://photofiltre.suewebik.net
Podporované platformy	Windows 95 a vyšší, Linux (přes Wine, nativní verze není)	Windows 95 a vyšší, starší verze také Mac OS X, Linux a další	Windows 95 a vyšší
Dostupnost a cena	Pro nekomerční použití zdarma	Pro nekomerční použití zdarma	Pro nekomerční použití zdarma
Česká lokalizace	●	●	●
Schopnosti			
Redukce červených očí	●	●	●
Automatické oříznutí	●	●	●
Možnosti výběru	Základní	Uspokojivé	Bohaté
Možnosti nastavení úrovně	Uspokojivé	Uspokojivé	Uspokojivé
Možnosti nastavení barev	Bohaté	Bohaté	Bohaté
Vkládání textových popisků	●, základní	●	●, řada efektů
Zahrnuté filtry a efekty	●, základní	●, větší množství	●, mnoho efektů
Otáčení, zrcadlení, natáčení	●	●	●
Funkce			
Zobrazování EXIF informací	- (bez plug-inu)	●	●
Podpora skenování a tisku	●	●	●
Dávkové úpravy a konverze	●	●	●
Prohlížení přes celou obrazovku	●	●	●
Zobrazování jako slideshow	●	●	-
Funkce pro organizaci fotek	Téměř žádné	Ano (Průzkumník, katalogizace)	Téměř žádné
Funkce pro prohlížení obrázků	●	●	Naprosté minimum
Podpora multimédií	Hudba a video	Hudba a video	-
Doporučení			
Vhodný pro prohlížení fotek?	●	●	V nouzi
Vhodný pro organizaci fotek?	V nouzi	●	-
Vhodný pro úpravu fotek?/Schopnosti	V nouzi/Ubohé	●/Přijatelné	●/Bohaté